

Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai

2022 m. vasario 15 d., Nr. 23-030AR

Kopija:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai

DĖL APLINKOS MINISTRO ĮSAKYO „DĖL PASLAUGŲ, PREKIŲ IR DARBŲ, SUSIJUSIŲ SU DAUGIABUČIO NAMO BENDROJO NAUDOJIMO OBJEKTŲ ADMINISTRATORIAUS ADMINISTRUOJAMU NAMU, PIRKIMŲ TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

2022 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija užregistravo Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Paslaugų, prekių ir darbų, susijusių su daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administratoriaus administruojamu namu, pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą Nr. 22-17479 (toliau – **Projektas**). Projekto tikslas – įgyvendinant Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – **CK**) 4.84 straipsnio 8 dalį, patvirtinti Paslaugų, prekių ir darbų, susijusių su daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administratoriaus administruojamu namu, pirkimų tvarkos aprašą (toliau – **Pirkimų aprašas**), taikomą daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administratoriams (toliau – **administratorius**), kurie nėra perkančioji organizacija, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme (toliau – **VPI**).

Lietuvos verslo konfederacijos nuomone, patvirtinus parengtą Pirkimų aprašo projektą, administratoriams, kurie yra perkančiosios organizacijos, bus sudarytos išimtinai palankesnės sąlygos vykdyti pirkimus.

Atsižvelgiant į tai, kad Pirkimų aprašo projekte yra nuostatų, kurios galimai pažeidžia sąžiningą konkurenciją tarp ūkio subjektų, kreipiamės į Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybą (toliau – **Konkurencijos taryba**), siekdami toliau pateikiamų aplinkybių įvertinimo ir Konkurencijos tarybos įsitraukimo į vykdomą teisėkūros procesą.

Pagal CK 4.84 str. 8 d. „*Bendrojo naudojimo objektų administratorius, kuris yra perkančioji organizacija, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme, su administruojamu namu susijusias paslaugas, prekes ir darbus perka vadovaudamasis šiuo įstatymu. Bendrojo naudojimo objektų administratorius, kuris nėra perkančioji organizacija, pirkimus atlieka vadovaudamasis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka<...>*“. Nagrinėtinu atveju, teisinis reglamentavimas nubrėžė, kad administratoriai, turintys skirtingą statusą, tačiau administruojantys tuos pačius bendrojo naudojimo objektus, taiko skirtingas priemones pirkimų vykdymui.

Pažymėtina, kad Lietuvos verslo konfederacija nekvestionuoja, kad administratoriai, kurie yra perkančiosios organizacijos, perka vadovaudamiesi VPI nuostatomis, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, rengdama Pirkimų aprašo projektą ir iš dalies taikydama VPI nuostatas, neįvertino gerosios praktikos ir neužtikrino, kad būtų sudarytos sąlygos atlikti pirkimus, nesuteikiant konkurencinio pranašumo administratoriams, kurie yra perkančiosios organizacijos.

Pirkimų aprašo, taikytino administratoriams, kurie nėra perkančiosios organizacijos, projekto 18 punkte numatyta, kad „*pirkimas vykdomas neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu ar raštu) kai Gedimino pr. 2/1-28, LT-01103 Vilnius*
Tel. +370 5 212 1111, info@lvk.lt, www.lvk.lt

numatomo pirkimo vertė be pridėtinės vertės mokesčio yra mažesnė nei 3000 (trys tūkstančiai) eurų<...>“. Pirkimų aprašo 24 punkte numatyta, kad „skelbiamos apklausos būdu perkama, kai numatomo pirkimo vertė be pridėtinės vertės mokesčio yra mažesnė nei 3000 (trys tūkstančiai) eurų<...>“. Tuo tarpu, administratoriai, kurie yra perkančiosios organizacijos, vadovaujamesi šiuo metu galiojančiais ir jiems taikomais teisės aktais, turi galimybę apklausos (tiek skelbiamos, tiek neskelbiamos) būdu vykdyti pirkimus, kai jų numatoma vertė yra daug didesnė, nei 3000 Eur be PVM. Pavyzdžiui, Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 patvirtinto Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo (toliau – **MVP aprašas**) 14 punkte nurodyta, kad „Šio Aprašo 13 punkte numatytos pareigos įsigyti prekių, paslaugų ir darbų iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją gali būti nesilaikoma, kai atliekant neskelbiamą apklausą numatoma pirkimo sutarties vertė neviršija 15 000 Eur (penkiolikos tūkstančių eurų) (be PVM)“, apie galimybę pirkimą atlikti neskelbiamos apklausos būdu, jei numatoma pirkimo sutarties vertė neviršija 15 000 Eur be PVM, taip pat nurodoma ir MVP aprašo 24.2.1. papunktyje.

Būtina akcentuoti, kad siūlomas įtvirtinti teisinis reguliavimas administratoriams, kurie nėra perkančiosios organizacijos, sudarytų mažiau palankesnes sąlygas vykdyti pirkimus ne tik dėl numatomos nustatyti mažesnės pirkimų vertės ribos, kuriai esant leidžiamos paprastesnės pirkimo procedūros, bet ir dėl siūlomo nustatyti minimalaus pasiūlymų pateikimo termino. Pirkimų aprašo projekto 25 punkte nurodyta, kad „*perkant neskelbiamos apklausos būdu arba skelbiamos apklausos būdu, išskyrus Aprašo 23 punkte nurodytą atvejį, tiekėjams nustatomas **ne trumpesnis kaip 5 darbo dienų terminas** pasiūlymams pateikti*“, tuo tarp MVP apraše, taikytiname administratoriams, kurie yra perkančiosios organizacijos, nustatytas minimalus pasiūlymų pateikimo terminas – **3 darbo dienos** (24.3.4 papunktis).

Lietuvos verslo konfederacijos vertinimu, administratoriams, kurie yra perkančiosios organizacijos, yra suteiktos akivaizdžiai geresnės sąlygos vykdyti pirkimus, o tai lemia, kad administratoriams nėra užtikrinama sąžininga konkurencijos laisvė veikti daugiabučių gyvenamųjų namų sektoriuje ir yra galimai pažeidžiamos Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – **Konkurencijos įstatymas**) nuostatos.

Kaip nurodyta Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje, viešojo administravimo subjektams draudžiama priimti teisės aktus arba kitus sprendimus, kurie teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes ir dėl kurių atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, išskyrus atvejus, kai skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant įstatymų reikalavimus.

Konkurencijos taryba yra nurodžiusi, jog Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies draudimas yra identiškas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 106 straipsnyje (EB sutarties ex 86 str.) įtvirtintam reikalavimui nesiimti Sutarties principams prieštaraujančių teisinių priemonių dėl specialių ar išimtinių teisių įmonėms suteikimo ar palaikymo, kurio Lietuva įsipareigojo laikytis Europos Sutartyje¹.

SESV 106 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta, kad „valstybės įmonėms bei įmonėms, kurioms valstybės narės suteikia specialias arba išimtines teises, valstybės narės nepriima naujų teisės aktų ir nepalieka galiojančių, prieštaraujančių Sutartyse nurodytoms taisyklėms, ypač toms taisyklėms, kurios yra nustatytos 18 ir 101-109 straipsniuose“. Taigi, ES teisės aktai įpareigoja valstybes nares nepalikti galiojančių teisės aktų ir nepriimti naujų, prieštaraujančių Sutartyse numatytoms nuostatomis, ypač toms, kurios įtvirtinta diskriminacijos draudimą ir konkurencijos taisyklės.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, maloniai prašome Konkurencijos tarybos įvertinti Pirkimų aprašo projekto nuostatas ir, nustatčius galimus sąžiningos konkurencijos pažeidimus, pateikti Projekto rengėjui – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai pastabas ir/ar pasiūlymus, kad administratoriams, kurie yra perkančiosios organizacijos, nebūtų sudaromos konkurencingesnės

¹Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2000 m. vasario 10 d. nutarimas Nr. 2/b;

sąlygos vykdyti pirkimus ir šie ūkio subjektai neįgytų konkurencinio pranašumo prieš kitus administratorius, veikiančius toje pačioje rinkoje.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Ineta Rizgelė', with a horizontal line extending to the right.

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė